

Gevechtskracht begint met het juiste ecosysteem

Door Alf Franklin,
Head of Public Sector International, Elastic

Terwijl de wereld onzekerder wordt, maakt Nederland een strategische verschuiving naar de verdediging van het eigen grondgebied en zijn rol binnen de NAVO. Centraal in die verschuiving staat een nieuwe technologiestrategie. Het Nederlandse ministerie van Defensie heeft het principe van gevechtskracht door rekenkracht omarmd vanuit het besef dat digitale technologie niet langer alleen een aanjager van operaties is, maar een beslissend vermogen.

In juli 2025 keurde het ministerie van Defensie de Defensie Strategie voor Industrie en Innovatie 2025-2029 (D-SII) goed. Deze strategie beschrijft vijf prioriteiten die samen militaire gereedheid versterken: veilige en geïntegreerde communicatie over alle operationele domeinen heen, soevereine digitale infrastructuur, AI-gedreven besluitvorming, cyberdefensie en elektronische oorlogsvoering, en digitale wendbaarheid om technologie aan te passen aan het tempo van de operationele behoefte.

Het probleem van gefragmenteerde data

Moderne defensieoperaties zijn afhankelijk van informatie die afkomstig is van tientallen eigen systemen, kant-en-klare systemen van derden (COTS), op maat gemaakte systemen, partners, classificatieniveaus en fysieke omgevingen. Wanneer die data gefragmenteerd blijft, vertraagt dat de coördinatie, verzwakt het situationeel bewustzijn en ondermijnt het de snelheid en kwaliteit van besluitvorming.

Tegelijkertijd is het centraliseren van alle defensiedata in één omgeving operationeel niet realistisch en ook niet veilig. Vendor lock-in vergroot die kwetsbaarheid: afhankelijkheid van één leverancier versterkt de defensiecapaciteit niet, maar beperkt die juist.

Van gefragmenteerde data naar bruikbare inlichtingen

Een data mesh biedt een ander model. In plaats van data op één centrale plek onder te brengen, stelt deze aanpak elke organisatie in staat om controle te houden over de eigen data en tegelijkertijd bij te dragen aan een gedeeld operationeel beeld. Het van oorsprong Nederlandse Elastic bouwde zijn Search AI-platform precies als zo'n verbindende laag: om data in complexe ecosystemen te verenigen zonder die in één opslagomgeving te

hoeven onderbrengen. Het is cruciaal dat weerbaarheid wordt gedistribueerd. In plaats van risico te concentreren in één opslagomgeving, zorgt een federated governance-model ervoor dat operaties kunnen doorgaan wanneer delen van het netwerk uitvallen.

Gebouwd om te werken waar de cloud ophoudt

Defensie opereert in overheidsclouds, tactische edge-implementaties dicht bij de operatie en volledig geclassificeerde netwerken, waar connectiviteit niet vanzelfsprekend is en toegang tot externe infrastructuur niet kan worden aangenomen.

Voor Defensie betekent dat ook opereren waar connectiviteit volledig ophoudt. Elastic draait volledig operationeel in onverbonden en air-gapped omgevingen, zonder verlies van functionaliteit.

Binnen de JIVC, de IT-organisatie van het ministerie van Defensie, wordt die test al doorstaan. Eagle.AI is een AI-gedreven, conversatiegestuurde zoekmachine die opereert binnen een volledig geclassificeerde, air-gapped omgeving zonder internetverbinding. Eagle.AI is in-house gebouwd samen met Nederlandse partners en draait op Elastic. Het zorgt ervoor dat personeel binnen het ministerie toegang heeft tot de juiste informatie op het juiste moment, of het nu gaat om een commandant op het hoofdkwartier of een militair in het veld.

Van Defensie naar overheid

Digitaal defensievermogen vraagt om een ecosysteembenadering, waarin industrie, kennisinstellingen, andere ministeries en regionale partners samenkomen. Defensie heeft deze data mesh-architectuur ingezet in een van de meest veeleisende omgevingen binnen de publieke sector: open, interoperabel, weerbaar en gebouwd voor samenwerking in een ecosysteem.

Nu het nieuwe kabinet-Jetten zowel de strategie als het momentum achter stijgende defensie-investeringen en digitale transformatie heeft overgenomen, reiken de implicaties verder dan Defensie alleen. Dezelfde principes waarmee Defensie met meer snelheid, weerbaarheid en autonomie kan opereren, worden de principes die elk overheidsdepartement nodig heeft. Defensie werkt aan een blauwdruk voor de toekomst van de digitale infrastructuur van de overheid. Elastic is, samen met Atos, uitstekend gepositioneerd om overheidsorganisaties te helpen die volgende stap te zetten: van versnipperde gegevens naar operationeel voordeel.

